

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Könyvviteli szolgáltatást végzők kötelező továbbképzésének tematikája

Államháztartási szakterület

*költségvetési szervnél foglalkoztatott mérlegképes könyvelők számára
(12 kredit)*

2024.

A tematika összeállítói

Lukács László István (1. Fejezet)

Csajbók Zsuzsanna (2. Fejezet, 2.1. alcím)

dr. Erdő Enikő (2. Fejezet, 2.1. alcím)

dr. Hidasi Attila Lajos (2. Fejezet, 2.1. alcím)

dr. Horváth Anett (2. Fejezet, 2.1. alcím)

dr. Nagy Borbála (2. Fejezet, 2.1. alcím)

dr. Linczmayer Szilvia Andrea (2. Fejezet, 2.2. alcím)

Szatmári László (2. Fejezet, 2.2. alcím)

Varga Zoltán (2. Fejezet, 2.2. alcím)

1. Aktuális számviteli kérdések (8*45 perc)

1.1. Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.)

Korm. rendelet, módosítása és a mérlegképes könyvelői, az adótanácsadói és az okleveles adószakértői szabályozott szakmák hatósági képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 607/2023. (XII. 22.) Korm. rendelet ismertetése (1*45 perc)

1.1.1. Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Áhsz.) módosító jogszabályok

- az államháztartási és pénzügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 95/2023. (III. 29.) Korm. rendelet

Hatálybalépés: 2023. március 30.

- az egyes kormányrendeleteknek a Magyarország 2024. évi központi költségvetésének megalapozásával összefüggő módosításáról szóló 560/2023. (XII. 14.) Korm. rendelet

Hatálybalépés: lépcsős 2023. december 17. és 2024. január 1.

A) 2023. évtől alkalmazandó változások

Melléletek módosítása

- a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) beszámolási és könyvvezetési körébe tartozó központi kezelésű előirányzatok körének kiegészítése [Áhsz. 1. melléklete],
- rovatrend módosítás: változás a K1101. Törvény szerinti illetmények, munkabérek, K9191. Hosszú lejáratú tulajdonosi kölcsönök kiadásai, K9192. Rövid lejáratú tulajdonosi kölcsönök kiadásai és a B8191. Hosszú lejáratú tulajdonosi kölcsönök

bevételei, B8192. Rövid lejáratú tulajdonosi kölcsönök bevételei rovatok tartalmi leírásában [Áhsz. 15. melléklete],

B) 2024. január 1-jétől alkalmazandó változások

Mellékletek módosítása

- a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) beszámolási és könyvvezetési körébe tartozó központi kezelésű előirányzatok körének kiegészítése [Áhsz. 1. melléklete],
- az analitikus nyilvántartó helyek felsorolásának változása [Áhsz. 2. melléklete],

1.1.2. A mérlegképes könyvelői, az adótanácsadói és az okleveles adószakértői szabályozott szakmák hatósági képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 607/2023. (XII. 22.) Korm. rendelet

- a mérlegképes könyvelői, az adótanácsadói és az okleveles adószakértői szabályozott szakmák hatósági képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 607/2023. (XII. 22.) Korm. rendelet

Hatálybalépés: 2024. január 1.

Szabályozott kérdések

- akkreditált hatósági képzők,
- hatósági képzés,
- akkreditált hatósági vizsgaközpont,
- a hatósági vizsga,
- vizsgabizottság,
- a hatósági képesítést igazoló tanúsítvány,
- államháztartási mérlegképes könyvelő hatósági képesítés szakmai és vizsgakövetelménye (1. melléklet, 2. pont)

Konzultáció

1.2. Pénzügyi számvitel az elméletben és a gyakorlatban (7*45 perc)

1.2.1. A pénzügyi számvitel célja

a vagyon és annak összetétele, a tevékenység eredménye valóságnak megfelelő, folyamatos, zárt rendszerű, áttekinthető nyilvántartása, a beszámoló megbízható és valós összképet mutató elkészítésének biztosítása.

1.2.2. Könyvvezetés módja a pénzügyi számvitelben

- egységes számlakeret alkalmazása,
- elszámolás az 1-9-es számlaosztályokban,
- adatszolgáltatási kötelezettségek alátámasztására könyvviteli számlák további tagolásával, vagy
- könyvviteli számlákhoz kapcsolódó részletező nyilvántartással (minimum tartalom az Áhsz. 14. mellékletében),
- kettős könyvvitel szabályai szerint,
- a vállalkozások számviteléhez hasonló felépítés,
- 1-4. számlaosztály: nemzeti vagyonhoz igazodó mérleg számlák:
 - 1-3. eszköz számlák
 - 4. forrás számlák
- a mérleg tagolása,
- 5-9. számlaosztály: eredmény számlák,
- az eredmény kimutatás tagolása,
- 0 számlaosztály: mérleg szerinti eredményt és saját tőkét nem befolyásoló tételek (01. és 02. számlacsoportok),
- költségek elszámolása elsődlegesen - költségnek szerint (5. számlaosztály)
- a költségek elszámolása másodlagosan (6–7. számlaosztály)

- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel (általános mutatószámok).

1.2.3. Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök

- **Immateriális javak**

- csoportosítása, mérlegkételei,
- mérlegkételek tartalma,
- mérlegkételek bekerülési értéke, értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegkételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegkételetre ható tipikus gazdasági események,
- egyes gazdasági esemény bemutatása gyakorlati példákön keresztül,
- mérlegkételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákön keresztül.

- **Tárgyi eszközök**

- csoportosítása, mérlegkételei,
- mérlegkételek tartalma,
- mérlegkételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegkételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegkételetre ható tipikus gazdasági események,
- egyes gazdasági esemény bemutatása gyakorlati példákön keresztül,
- mérlegkételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákön keresztül.

• **Befektetett pénzügyi eszközök**

- csoportosítása, mérlegtételei,
- mérlegtételek tartalma,
- mérlegtételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegtételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegtételre ható tipikus gazdasági események,
- a tartós részesedéseken belül az állami/önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokkal kapcsolatos szabályok és számviteli elszámolása, azon belül
 - besorolásuk,
 - tulajdonosi körük (az államháztartás azon szervezeteinek/szektorainak felsorolása, amelyek tartós részesedést mutathatnak ki a mérlegükben),
 - alapítás/tőkeemelés szabályai és államháztartási számviteli elszámolása,
 - tőkeleszállítás/tőke kivonás szabályai és államháztartási számviteli elszámolása,
 - a szabályrendszert bemutató elméleti összefoglalást kérjük gyakorlati példákon keresztül is bemutatni.
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9/A. Az állami, valamint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok állami, valamint önkormányzati feladatellátásának költségvetési szerv által történő átvétele címe szerint az állami, valamint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok állami, valamint önkormányzati feladatellátásának költségvetési szerv által történő átvételének esetével kapcsolatos részesedéseket érintő számviteli feladatok,
- mérlegtételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákon keresztül.

- **Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök**

- csoportosítása, mérlegtételei,
- mérlegtételek tartalma,
- mérlegtételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegtételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegtételre ható tipikus gazdasági események,
- mérlegtételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákon keresztül.

1.2.4. Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök

- **Készletek**

- csoportosítása, mérlegtételei,
- mérlegtételek tartalma,
- mérlegtételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegtételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegtételre ható tipikus gazdasági események,
- egyes gazdasági esemény bemutatása gyakorlati példákon keresztül, különös tekintettel a követelés fejében átvett készletekkel és a saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolására,
- mérlegtételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákon keresztül.

- **Értékpapírok**

- csoportosítása, mérlegtételei,
- mérlegtételek tartalma,
- mérlegtételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegtételek kapcsolata az eredménykimutatással,
- mérlegtételre ható tipikus gazdasági események,
- egyes gazdasági esemény bemutatása gyakorlati példákon keresztül, különös tekintettel a részesedések vonatkozásában a jegyzett tőke változásának számviteli elszámolására,
- mérlegtételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,
- beszámoló és időszaki jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákon keresztül.

1.2.5. Pénzeszközök

- csoportosítása, mérlegtételei,
- mérlegtételek tartalma,
- mérlegtételek bekerülési értéke,
- értékelése (mérlegfordulónapi mérlegértéke),
- a mérlegtételek kapcsolata az a pénzeszköz egyeztetéssel és a maradványlevezetéssel,
- mérlegtételre ható tipikus gazdasági események,
- egyes gazdasági események bemutatása gyakorlati példákon keresztül, különös tekintettel a nem forintban nyilvántartott mérlegtételek árfolyam-különbözetének (realizált árfolyam-különbözet és év végi nem realizált árfolyam-különbözet) elszámolására,
- mérlegtételek kapcsolata a beszámoló űrlapokkal, az űrlapok közötti összefüggések bemutatása,

- beszámoló és időszakos jelentés adatok kiértékelési lehetőségei elemzési módszerekkel gyakorlati példákon keresztül.

1.2.6. A beszámolóban szereplő adatok kiértékelése során alkalmazható mutatószámok

- általános tőkeszerkezeti mutatók (1.2.2.),
- jövedelmezőség vizsgálata (1.2.2.),
- hatékonyság elemzése (1.2.2.),
- immateriális javak elemzése (1.2.3.),
- tárgyi eszközök elemzése (1.2.3.),
- befektetett pénzügyi eszközök és értékpapírok elemzése (1.2.3. és 1.2.4.),
- készletek elemzése (1.2.4.),
- pénzeszközök elemzése (1.2.5.).

Az elemzéshez alkalmazható mutatószámokról példákat a tematika *„Példák a beszámolóban szereplő adatok kiértékelése során alkalmazható mutatószámokra”* című melléklete tartalmazza.

Konzultáció

2. Számvitelt érintő egyéb jogszabályi környezet változásai (4*45 perc)

2.1. Az államháztartáshoz kapcsolódó jogi szabályozás változása (2*45 perc)

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) módosításai

- **Központi költségvetés**

- a központi költségvetés VI. Bíróságok fejezetét érintő módosítások [Áht. 6/B. § (2)-(2c) bekezdése],
- a Beruházási Alap előirányzat és az azzal kapcsolatos hatáskörök átadásával kapcsolatos módosítások [Áht. 21. § (6) és (7) bekezdése, 36. § (4h) bekezdése],
- a Kormány irányítása alá tartozó fejezetek esetén a Kormány, a nem a Kormány irányítása alá tartozó fejezetek esetén az Országgyűlés egyedi határozatában év közben módosíthatja az előirányzat nevét is [Áht. 33. § (1a) bekezdése],
- a kincstári költségvetési jelentés közzétételével és e közzététel határidejével kapcsolatos módosítás [Ávr. 40. §].

- **Helyi önkormányzati költségvetés**

- a költségvetési rendelet tartalmazza a helyi önkormányzat tulajdonában álló, jogszabályban meghatározott mérleg-főösszegű gazdasági társasággal kötött közszolgáltatási szerződésből eredő, önkormányzat által nem vitatott és a tervezésekor fennálló követelés összegét [Áht. 23. § (2) bekezdés i) pontja],
- a költségvetési rendelet tartalmazza a helyi önkormányzat tulajdonában álló, jogszabályban meghatározott mérleg-főösszegű gazdasági társaság előző évi

beszámolóját és jogszabályi előírás esetén az arra vonatkozó könyvvizsgálói jelentést [Áht. 23. § (2a) bekezdése],

- a költségvetési rendelethez jogszabályban meghatározott esetben mellékelni kell a helyi önkormányzat tulajdonában álló, jogszabályban meghatározott mérleg-főösszegű gazdasági társaság tárgyévi üzleti tervét is [Áht. 23. § (2b) bekezdése],
- a költségvetési rendeletre vonatkozó új rendelkezéseket már a 2024. évi költségvetési rendelet megalkotása, módosítása során is alkalmazni kell [Áht. 111/Q. §].

- **Ellenőrzés**

- a kormányzati ellenőrzési szerv és a Kincstár ellenőrzési jogköre kiterjed a gazdasági társaság üzleti tervében szereplő veszteség többletbevétel közgazdasági megalapozottságának ellenőrzésére [Áht. 63. § (1) bekezdés g) és h) pontja, 68. § (1) bekezdés d) pontja.

- **Előirányzat-átcsoportosítás**

- a Kormány irányítása alá tartozó fejezet esetében a fejezetet irányító szerv vezetőjének az előirányzat-átcsoportosítással összefüggő tájékoztatási kötelezettségének a szabályozása [Áht. 33. § (3a) bekezdése],
- az államháztartásért felelős miniszternek az előirányzat-átcsoportosítással szembeni kifogástételi jogával összefüggő szabályozás [Áht. 33. § (3a) bekezdése, Áht. 109. § (1) bekezdés 9. pontja, Ávr. 41/A. §-a],
- az államháztartásért felelős miniszter előzetes jóváhagyására vonatkozó szabályok módosítása [Áht. 33. § (4b) bekezdése].

- **Kötelezettségvállalás**

- a központi költségvetés XIII. Honvédelmi Minisztérium és a központi költségvetés LI. Honvédelmi Alap jogszabályban meghatározott bizonyos előirányzatainak terhére már az eredeti előirányzat száz százalékáig vállalható a költségvetési évet követő év vagy évek kiadási előirányzatait terhelő kötelezettség [Áht. 36. § (4) bekezdés c) pontja és (4b) bekezdése].

- **Költségvetési támogatások**

- a támogatás visszafizetésére és azok elszámolására vonatkozó szabályok módosítása [Áht. 60/A. § (2a) bekezdése, Ávr. 99. § (6) és (6a) bekezdése és 113. § (4) bekezdése],
- a kincstári monitoringrendszer keretében az Országos Támogatás-ellenőrzési Rendszerbe való adatszolgáltatás garanciális feltételeinek (bírságotalással való) megteremtése [Áht. 56/B. § (3) és (4) bekezdése, 109. § (1) bekezdésének 41. pontja, 111. § (39) bekezdése, Ávr. 102/E. § (1a) bekezdése]
- az Országos Támogatás-ellenőrzési Rendszer továbbfejlesztésével és a kincstári adatkezelési rendszerek összekapcsolhatóságával összefüggő módosítások [Áht. 56/B. § (1a) és (1b) bekezdése, 56/C. § (1) bekezdés a) pontja, (3) és (5) bekezdése, Ávr. 102/E. § (1) bekezdése].

- **A kincstári számlavezetés**

- a kincstári körön kívüli számlatulajdonosok körének módosítása [Áht. 79. § (2) bekezdése és (4a) bekezdés g) pontja, 111. § (3d) bekezdése],
- értékpapírszámla vezetése, illetve értékpapír vásárlása engedélyeztetésének lehetősége a kincstári körön kívüli számlatulajdonosok körében [Áht. 79. § (3) bekezdése, 111. § (3e) bekezdése],
- megelőlegezés a Kincstári Egységes Számla terhére a fejezeti kezelésű előirányzatokhoz kapcsolódó fizetési számlákat érintően [Ávr. 126 § (1b) bekezdése].

- **Az államháztartás finanszírozása**

- a helyi önkormányzatok visszafizetési és kamatfizetési kötelezettségével összefüggő kincstári beszedési megbízás szabályainak változása [Áht. 60/B. §],
- a helyi önkormányzatnak a nettó finanszírozásból adódóan Kincstárral szemben fennálló tartozásának rendezésére irányuló szabályok kiegészítése [Áht. 83. § (6b) bekezdése, 109. § (1) bekezdésének 16. pontja, Ávr. 140. § (4a) bekezdése, 144. § (2)-(5) bekezdése].

- **Maradványelszámolás**

- a kötelezettségvállalással terhelt maradványok körének pontosítása [Ávr. 150. § (1) bekezdés i) pontja].

Konzultáció

2.2. Adózáshoz kapcsolódó jogi szabályozás változása (2*45 perc)

2.2.1 Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény változásai

- **A típus szerződés ismételt megjelenése a feltételes adómegállapításra vonatkozó rendelkezések között – Art. 7. § 49a. pont**

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy szükséges van a korábban szerződéstípusként definiált fogalomra, így a 2014. évi kivezetését követően most ismét kérhető az adózó és előre meg nem határozható számú, vagy előre meghatározható számú, de nem azonosítható személy vagy személyek közötti ügylet tekintetében feltételes adómegállapítása kérelem.

- **Észrevétel a végelszámolás megállapításaira - Art. 145. § (1) bekezdés**

A végelszámolás során készült jegyzőkönyvben foglaltakra is tehetnek észrevételt az adózók, az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyv átvételétől számított nyolc napon belül. Az intézkedés jelentőségét az adja, hogy az észrevétel benyújtásakor nem kell illetéket leróni, ez a gyakorlatban egy ingyenes jogorvoslati eszköz az adózók kezében.

- **A gépjárműadó-fizetés határidejének változása – Art. 199. § (1a) bekezdés és 3. melléklet I. fejezet 8. pont**

A belföldi gépjárművek után adó fizetési kötelezettséget évente egy alkalommal, mégpedig április 15-ig napjáig kell az adóhatóság részére megfizetni. Azon adózók, akik nem tudják egy összegben megfizetni az adót, öt havi részletben tehetik meg ezt.

- **Részletfizetési kedvezmény nem természetes személy adózók számára – Art. 199. § (2a)**

Automatikus részletfizetési kedvezménnyel bizonyos feltételek fennállta esetén jogi személyek is élhetnek.

- **Üzletlezárás szabályai – Art. 245. § (1)**

A legsúlyosabb adózási kihágások esetén alkalmazható az üzletlezárás. Az állami adó- és vámhatóság mulasztási bírság kiszabása mellett dönthet arról, hogy az adóköteles tevékenység célját szolgáló helyiséget tizenkettő nyitvatartási napra lezárja, ha az adózó az

adóköteles tevékenység célját szolgáló helyiségében elmulasztotta számla- vagy nyugtakibocsátási kötelezettségét.

- ***Adószám törlése bevallási kötelezettség elmulasztása esetén és elektronikus tárhely hiánya miatt – Art. 246. §***

Az adóhatóság törli az adószámot, amennyiben az adózó az állami adó- és vámhatósághoz az általános forgalmi adóról teljesítendő összesítő nyilatkozat benyújtására vonatkozó, vagy a havi adó- és járulékbevallási kötelezettségének a törvényi határidőtől számított száznyolcvan napon belül az állami adó- és vámhatóság felszólítása ellenére sem tesz eleget. Az adóhatóság az elektronikus kapcsolattartás biztosításának hiánya esetén a mulasztóval szemben adószám-törlést foganatosít.

- ***Elektronikus pénztárgépekre vonatkozó rendelkezések – Art. 106/A.-106/B. §***

Az új típusú pénztárgépek bevezetésével tisztul a gazdaság, javul a vállalkozások digitalizáltsága és az ország versenyképessége. Nemcsak a vállalkozásoknak hoz adminisztráció- és költségcsökkentést, hanem egyszerűbbé teszi a vásárlást, a jótállási jogok érvényesítését. Az e-pénztárgép egy zöld megoldás, hiszen az új típusú kasszák elektronikus nyugtát „adnak”, amely a vásárlókhöz egy a – jellemzően - mobiltelefonjukra letöltött alkalmazás révén jut el.

2.2.2. Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény

- ***A pénzügyi képviselőkre vonatkozó szabályok módosítása – Air. 20. § (2) bekezdés***

Pénzügyi képviselő csak az a társaság lehet, amelynek jegyzett tőkéje a korábbi 50 millió forint helyett a 150 millió forintot eléri, vagy ezzel az összeggel megegyező saját bankgaranciával rendelkezik.

- ***Az utóellenőrzés szabályainak kivezetése – Air. 87. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont***

Az utóellenőrzés mint ellenőrzés típus megszűnt, tekintettel arra, hogy az adóhatósági tapasztalatok azt mutatták, hogy a hatóságok nem végeznek már ilyen típusú ellenőrzéseket. A jogalkotó célja többek között annak megakadályozása, hogy az eljárási törvény olyan intézményekre vonatkozó rendelkezésekkel legyen teletűzdelve, amelyek már túlhaladtak, így jelen rendelkezést is törölte.

- ***A kötelező ellenőrzés eseteinek változása – Air. 92. § a) pont***

Már nem kötelező ellenőrzést lefolytatni annál a gazdasági társaságnál, amelynek két egymást követő üzleti évben elért nettó árbevétele mindkét üzleti évben külön-külön eléri a 60 milliárd forintot, és az adózott eredménye mindkét üzleti évben nulla vagy negatív.

2.2.3. Az adóhatóság által foganatosítható végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény

- ***A végrehajtási költségminimum összegének emelése – Avt. 11. §***

A költségfajták összegére vonatkozó rendelkezéseket célszerű egy jogszabályban elhelyezni, ezért a költségátalányra vonatkozó rendelkezések is törvényben kaptak helyet.

A végrehajtási költségminimum alapösszege 5.000 forintról 10.000 Ft-ra emelkedett. Rögzíti a törvény, hogy az adóhatóságot 10.000 Ft költség általány illeti meg.

- ***Duplázódott az az összeg, amikor ingó-végrehajtást indíthat az adóhatóság – Avt. 21. §***

Az ingó végrehajtás foganatosításának alsó 100 ezer Ft-os értékhatára 200 ezer Ft-ra emelkedett. 200 ezer forintot meg nem haladó követelés esetén csak hatósági átutalási megbízást és jövedelem-letiltást foganatosíthat az adóhatóság.

- ***A bizományi szerződés alapján történő értékesítés – Avt. 57. § (1) bekezdés e) pont***

A végrehajtás során lefoglalt vagyontárgyak értékesítésének módja kiegészül a bizományosi szerződés keretében történő értékesítéssel. Ez az új értékesítés típus 2024. július 1-jén lép hatályba.

- ***A végrehajtás megszüntetése speciális okainak rögzítése – Avt. 124/A. §***

A végrehajtási eljárást megszüntetésének általános esetei mellett a törvény rögzíti a meghatározott cselekmények esetében jellemző speciális okokat.

2.2.4. A személyi jövedelemadózást érintő egyes változások

- **A 2023. évi LIX. tv. a légitársaságok hozzájárulásáról és egyes adótörvények módosításáról szóló törvény alapján**

- Veszélyhelyzeti kormányrendeletekben kihirdetett intézkedések törvénybe iktatása
- személygépjármű-vezető képzés tevékenysége kapcsán alkalmazható költséghányad módosítása

- **Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIII. törvény alapján**

- béren kívüli juttatások, egyes meghatározott juttatások bevallási gyakoriságának változása
- az ún. csekély értékű ajándék szabályai változása
- a borászati termékek adómentessége

2.2.5. Társadalombiztosítási járulék

- **A 2023. évi LIX. tv. a légitársaságok hozzájárulásáról és egyes adótörvények módosításáról szóló törvény alapján**

- Járulékfizetési alsó határ tanuló, hallgató, illetve képzésben résztvevő személy esetén
- **Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIII. törvény alapján**
 - Nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset fogalmának bevezetése
 - Járulékalap harmadik állam állampolgárának Magyarországról történő kiküldetése esetén

2.2.6. Szociális hozzájárulási adó

- **A 2023. évi LIX. tv. a légitársaságok hozzájárulásáról és egyes adótörvények módosításáról szóló törvény alapján**
 - A szakirányú oktatás és a duális képzés adókedvezményének arányosítása
 - Megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezményre jogosító személyi kör bővülése
- **Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIII. törvény alapján**
 - A szociális hozzájárulási adó alapja harmadik állam állampolgárának Magyarországról történő kiküldetése esetén
 - A magyarországi munkavégzésre tekintettel utólagosan kifizetett jövedelmek (pl: bónusz, jutalom) adózása
 - A munkaerőpiacra lépők adókedvezményére jogosító személyi kör változása
 - Megváltozott munkaképességű munkavállalók esetében a szakirányú oktatás és a duális képzés adókedvezményének módosulása

2.2.7. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény módosításai

- Adómérték
 - hop on hop off típusú, menetrendszerinti buszos szolgáltatás: 5%-os áfa kulcs és a kapcsolódó turizmusfejlesztési hozzájárulás törvényi szintre emelése
 - 5%-os áfa kulcs alá tartozó tápszerek körének pontosítása

- 2024. január 1-től az 5%-os áfa kulcs kiterjesztése (műalkotások importja)
- 2024. január 1-től: Élelmiszerkönyv szerinti, egyes desszertjellegű sajt készítmények 18%-os áfa alá sorolása (egységes adókezelés)
- 2024. január 1-től: napilapokra 0%-os áfa mérték vonatkozik (4 kulcsos áfa rendszer)
- Adómentességek
 - fogászati ügyletek: törvényi előírás pontosítása, egyértelművé tétele; normaszinten igazodás a kialakult jogértelmezéshez (EuB ítélkezési gyakorlat miatt)
 - beteg- és sérültszállítás: hatósági engedéllyel végzett, speciálisan e célra felszerelt közlekedési eszközzel végzett tevékenység is adómentessé válik (egységes adókezelés)
 - diplomáciai és konzuli képviselő tagjának, nemzetközi szervezet tisztviselőjének személyes célú beszerzései: adómentességi értékhatár emelése
- Adminisztráció egyszerűsítése, digitalizáció, gazdaságfehérítés
 - eÁFA: 2024-ben már két új elektronikus felület az adóbevallásra (webes felület és gépi interfész) + eÁFA használatával teljesített bevallási kötelezettség esetén a számlabefogadói adatszolgáltatási kötelezettség alóli mentesülés
 - eNYUGTA: 2025. január 1-től indul a rendszer (e-pénztárgépek, nyugtató, általános nyugtaadat-szolgáltatási kötelezettség)
- Jogharmonizációs célú módosítások
 - egyes távolról, online nyújtott szolgáltatások (virtuális rendezvények, előadások) teljesítési helyének változása 2025. január 1-től
 - különbözet szerinti adózás változó szabályai 2025. január 1-től
 - uniós alanyi adómentes szabályok implementálása (2025. január 1-jétől határon átnyúlóan is választható)
- Egyéb módosítások
 - visszaváltási/betéti díj áfa változó áfa kezelése
 - építési-szerelési munkákra vonatkozó fordított adózás szabályainak változása (nyilatkozati rend bővítése)
 - pénzforgalmi szolgáltatók adatszolgáltatása élesedik 2024. január 1-től

Konzultáció

Melléklet: Példák a beszámolóban szereplő adatok kiértékelése során alkalmazható mutatószámokra

A melléklet a tematika 1.2. Pénzügyi számvitel az elméletben és a gyakorlatban alfejezetéhez kapcsolódik.

• Általános tőkeszerkezeti mutatók

Horizontális mutatószámok

Megoszlási viszonyszámok. Például:

- az egyes mérlegtételek értékének és a vonatkozó mérlegcsoport összegének hányadosaként (például: Beruházások, felújítások/Tárgyi eszközök) $\times 100\%$,
- az egyes mérlegcsoportok értékének és a vonatkozó mérlegfőcsoport összegének hányadosaként (például Tárgyi eszközök/Befektetett eszközök) $\times 100\%$ és
- az egyes mérlegfőcsoportok értékének és mérleg főösszegének hányadosaként (Befektetett eszközök/Mérleg főösszeg) $\times 100\%$.

Konkrét mutatószámokra példa

Tartós eszközök = Nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök + Lekötött bankbetétek + Költségvetési évet követően esedékes követelések hosszú lejáratú része

Átmeneti eszközök = Nemzeti vagyona tartozó forgóeszközök + Pénzeszközök - Lekötött bankbetétek + Követelések - Költségvetési évet követően esedékes követelések hosszú lejáratú része

$$\text{Nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök aránya \%} = \frac{\text{Nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök aránya \%} = \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök}} \times 100$$

$$\text{Tartós eszközök aránya \%} = \frac{\text{Tartós eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

$$\text{Átmeneti eszközök aránya \%} = \frac{\text{Átmeneti eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

Eszközök összesen

Vertikális mutatószámok

Tartós források = Saját tőke + Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek hosszú lejáratú része (hosszú lejáratú kötelezettségek)

$$\text{Befektetett eszközök fedezete I. \%} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök}} \times 100$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete II. \%} = \frac{\text{Tartós források}}{\text{Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök}} \times 100$$

• Változások vizsgálata abszolút különbségekkel

Abszolút különbszet (változás)

- Beszámoló mérlegéből = Tárgyidőszaki adat – Előző időszaki adat
- Mérlegjelentésből = Állomány a tárgyidőszak végén – Állomány a tárgyév elején

Változások tényezői:

- Állományváltozás pénzforgalmi tranzakciók miatt
- Állományváltozás nem pénzforgalmi tranzakciók miatt
- Egyéb volumenváltozás
- Értékelés

Képezhető mutatók példa:

Nyitó adatokhoz viszonyítva

$$\text{Vásárolt készletek változásának mértéke \%} = \frac{\text{Vásárolt készletek változása}}{\text{Vásárolt készletek állománya az év elején}} \times 100$$

ebből:

$$\text{Vásárolt készletek változása egyéb volumen változás hatására \%} = \frac{\text{Vásárolt készletek egyéb volumen változása}}{\text{Vásárolt készletek állománya az év elején}} \times 100$$

Változáshoz viszonyítva

$$\text{Vásárolt készletek változása egyéb volumen változás hatására \%} = \frac{\text{Vásárolt készletek egyéb volumen változása}}{\text{Vásárolt készletek változása}} \times 100$$

- **Jövedelmezőség vizsgálata**

A jövedelmezőség a gazdálkodó teljesítőképessége, mely megmutatja, hogy az adott gazdálkodó milyen eredményesen használja fel a rendelkezésére álló erőforrásokat. Egyes jövedelmezőségi mutatók számítása tevékenység függő lehet.

$$\text{Jövedelmezőség (általános formula) \%} = \frac{\text{Jövedelem}}{\text{Vetítési alap}} \times 100$$

Példák mutatókra

$$\text{Eszköz arányos jövedelmezőség \%} = \frac{\text{Eredmény kategória, vagy bevétel kategória}}{\text{Eszközök, eszköz kategóriák}} \times 100$$

$$\text{Eszköz arányos eredmény (ROA) \%} = \frac{\text{Mérleg szerinti eredmény}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

$$\text{Befektetett eszköz arányos eredmény \%} = \frac{\text{Mérleg szerinti eredmény}}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100$$

A számításoknál érvényesíteni kell a megfeleltetés elvét. Vetítési alap csak olyan tételeket tartalmazhat, amely ténylegesen hozzájárult adott jövedelem keletkezéséhez, ebből következően adatkorrekciók lehetnek szükségesek. Vetítési alap lehet például vagyonelem, költség, ráfordítás, vagy bevétel kategória, jövedelem pedig lehet bevétel, vagy eredménykategória.

• **Hatékonyság elemzése**

A gazdasági tevékenység célja mindig valamilyen teljesítmény (hozam) elérése, amihez mindig erőforrások szükségesek. A hozam és az erőforrás-felhasználás viszonya határozza meg egy tevékenység gazdaságosságát. A gazdasági hatékonyság fogalma alatt az erőforrások felhasználásának gazdaságosságát kell érteni. A gazdasági hatékonyság mérésének lehetősége tevékenység függő lehet.

$$\begin{array}{l} \text{Gazdasági hatékonyság (általános formula)} \\ \text{vagy} \\ \text{Gazdasági hatékonyság (általános formula)} \end{array} = \frac{\text{Hozam, vagy eredmény}}{\text{Erőforrás felhasználás, vagy ráfordítás}}$$

Hozamok például:

- Bevétel kategóriák
- Aktivált saját teljesítmények értéke
- Maradvány kategóriák
- Számított hozamok (pl. termelési érték)

Alkalmazott hozamok esetén figyelembe kell venni az adott szerv sajátosságait.

Tevékenység nettó eredményszemléletű bevétele

- Eladott áruk beszerzési értéke
- Eladott közvetített szolgáltatások
- + Saját előállítású eszközök aktivált értéke
- + Saját termelésű készletek állomány változása (\pm)

= **Bruttó hozam**

- Anyagköltség
- Igénybe vett szolgáltatások értéke

= **Anyagmentes hozam**

- Értékcsökkenési leírás

= **Nettó hozam**

Erőforrás felhasználás/ráfordítás például:

- Vagyonelemek
- Költség/ráfordítás kategóriák
- Létszám
- Mennyiség
- Stb.

$$\text{Forgási sebesség mutatók (fordulat)} = \frac{\text{Bevételek}}{\text{Vagyonelemek értéke/ átlagos értéke}}$$

• **Immateriális javak elemzése**

$$\text{Volumen változás \%} = \frac{\text{Tárgyidőszak immateriális javak értéke (bruttó vagy nettó)}}{\text{Előző időszak immateriális javak értéke (bruttó vagy nettó)}} \times 100$$

Összetétel változás vizsgálata megoszlási viszonzyszámokkal történhet.

$$\text{Használhatósági fok \%} = \frac{\text{Immateriális javak nettó értéke}}{\text{Immateriális javak bruttó értéke}} \times 100$$

$$\text{Elhasználódottság foka \%} = \frac{\text{Immateriális javak halmozott értékcsökkenése (értékcsökkenés összesen)}}{\text{Immateriális javak bruttó értéke}} \times 100$$

vagy

$$\text{Elhasználódottság foka \%} = 100\% - \text{Használhatósági fok \%}$$

$$\text{Immateriális javak megújulási értéke \%} = \frac{\text{Immateriális javak tárgyidőszaki beszerzése}}{\text{Immateriális javak záró bruttó értéke}} \times 100$$

• Tárgyi eszközök elemzése

$$\text{Volumen változás \%} = \frac{\text{Tárgyidőszak tárgyi eszközök értéke (bruttó vagy nettó)}}{\text{Előző időszak tárgyi eszközök értéke (bruttó vagy nettó)}} \times 100$$

Összetétel változás vizsgálata megoszlási viszonzyszámokkal történhet.

$$\text{Használhatósági fok \%} = \frac{\text{Tárgyi eszközök nettó értéke}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} \times 100$$

$$\text{Elhasználódottság foka \%} = \frac{\text{Tárgyi eszközök halmozott értékcsökkenése (értékcsökkenés összesen)}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} \times 100$$

vagy

$$\text{Elhasználódottság foka \%} = 100\% - \text{Használhatósági fok \%}$$

$$\text{Tárgyi eszközök megújulási értéke \%} = \frac{\text{Tárgyidőszaki aktiválások értéke}}{\text{Tárgyi eszközök záró bruttó értéke}} \times 100$$

A mutatók számíthatók tárgyi eszköz kategóriánként is (pl. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok), és összevontan is.

Tárgyi eszköz hatékonyság vizsgálata

$$\text{Tárgyi eszköz hatékonyság} = \frac{\text{Bevétel kategóriák/Hozam kategóriák}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Tárgyi eszköz igényesség} = \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Bevétel kategóriák/Hozam kategóriák}}$$

$$\text{Tárgyi eszközök forgási sebessége (fordulat)} = \frac{\text{Bevételek}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

• Befektetett pénzügyi eszközök és értékpapírok elemzése

$$\text{Volumen változás \%} = \frac{\text{Tárgyidőszak befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok értéke}}{\text{Előző időszak befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok értéke}} \times 100$$

Összetétel változás vizsgálata megoszlási viszonzyszámokkal történhet.

$$\text{Részeseadás arányos osztalék \%} = \frac{\text{Kapott (járom) osztalék és részeseadás}}{\text{Részeseadások}} \times 100$$

$$\text{Értékvesztések aránya \%} = \frac{\text{Befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok értékvesztése}}{\text{Befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok bekerülési értéke}} \times 100$$

$$\text{Értékvesztések változása \%} = \frac{\text{Befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok záró értékvesztése}}{\text{Befektetett pénzügyi eszközök/értékpapírok nyitó értékvesztése} + \text{Tárgyi eszközök}} \times 100$$

Részeseadások alakulásának elemzése „Részeseadások és a részeseadások utáni osztalékok alakulása” alapján. Például:

$$\text{Részeseadás beszerzés mértéke \%} = \frac{\text{Részeseadások pénzeszközök átadásával járó növekedése összesen}}{\text{Részeseadások előző évi záró állomány (tárgyévi nyitó állomány)}} \times 100$$

$$\text{Részesezés értékesítés eredményessége \%} = \frac{\text{Részesezedések értékesítésének nyeresége} - \text{Értékesítés vesztesége}}{\text{Részesezedések pénzeszközök átvételével járó csökkenése összesen}} \times 100$$

• **Készletek elemzése**

$$\text{Volumen változás \%} = \frac{\text{Tárgyidőszak készletek értéke}}{\text{Előző időszak készletek értéke}} \times 100$$

Összetétel változás vizsgálata megoszlási viszonzyszámokkal történhet.

$$\text{Átlagos készlettárolási idő napokban} = \frac{\text{Készletek}}{\text{Egy napi készlethez kapcsolódó költség/ráfordítás}}$$

$$\text{Vásárolt készletek átlagos tárolási ideje (nap)} = \frac{\text{Vásárolt készletek}}{\text{Egy napi anyagköltség és ELÁBÉ}}$$

$$\text{Anyagok átlagos tárolási ideje (nap)} = \frac{\text{Anyagok}}{\text{Egy napi anyagköltség}}$$

$$\text{Saját termelésű készletek átlagos tárolási ideje (nap)} = \frac{\text{Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek}}{\text{Egy napi közvetlen termelési költség}}$$

$$\text{Értékvesztések aránya \%} = \frac{\text{Készletek értékvesztése}}{\text{Készletek bekerülési értéke}} \times 100$$

$$\text{Értékvesztések változása \%} = \frac{\text{Készletek záró értékvesztése}}{\text{Készletek nyitó értékvesztése}} \times 100$$

$$\begin{array}{l} \text{Készlet arányos eszközök és szolgáltatások} \\ \text{értékesítése nettó eredményszámléletű} \\ \text{bevételei (készletek forgási sebessége)} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Eszközök és szolgáltatások} \\ \text{értékesítése nettó} \\ \text{eredményszámléletű} \\ \text{bevételei} \end{array}}{\text{Készletek}}$$

$$\begin{array}{l} \text{Ráfordítás arányos eszközök és} \\ \text{szolgáltatások értékesítése nettó} \\ \text{eredményszámléletű bevételei} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Eszközök és szolgáltatások} \\ \text{értékesítése nettó} \\ \text{eredményszámléletű} \\ \text{bevételei} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Eladott áruk beszerzési} \\ \text{értéke + eladott közvetített} \\ \text{szolgáltatások értéke} \end{array}}$$

• **Pénzeszközök elemzése**

$$\begin{array}{l} \text{Likviditási mutató I.} \\ \text{(likviditási ráta) \%} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Nemzeti vagyona tartozó forgóeszközök} \\ \text{+ Pénzeszközök - lekötött bankbetétek +} \\ \text{Követelések - Költségvetési évet követően} \\ \text{esedékes követelések hosszú lejáratú része} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Kötelezettségek - Költségvetési évet} \\ \text{követően esedékes kötelezettségek hosszú} \\ \text{lejáratú része} \end{array}} \times 100$$

1,8-2 közötti érték elfogadható, de intézményi sajátosságtól függ az ideális érték

$$\begin{array}{l} \text{Likviditási mutató II.} \\ \text{(likviditási gyorsráta) \%} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Nemzeti vagyona tartozó forgóeszközök} \\ \text{- Készletek + Pénzeszközök - lekötött} \\ \text{bankbetétek + Követelések - Költségvetési} \\ \text{évet követően esedékes követelések} \\ \text{hosszú lejáratú része} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Kötelezettségek - Költségvetési évet} \\ \text{követően esedékes kötelezettségek hosszú} \\ \text{lejáratú része} \end{array}} \times 100$$

1,7 körüli érték elfogadható, de intézményi sajátosságtól függ az ideális érték

$$\begin{array}{l} \text{Likviditási mutató III.} \\ \text{(azonnali likviditás) \%} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Pénzeszközök - lekötött bankbetétek} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Kötelezettségek - Költségvetési évet} \\ \text{követően esedékes kötelezettségek hosszú} \\ \text{lejáratú része} \end{array}} \times 100$$

1,5 körüli érték elfogadható, de intézményi sajátosságtól függ az ideális érték

$$\text{Maradvány-pénzkészlet arány \%} = \frac{\text{Összes maradvány}}{\text{Pénzeszközök}} \times 100$$

$$\text{Értékvesztések aránya \%} = \frac{\text{Pénzeszközök értékvesztése}}{\text{Pénzeszközök bekerülési értéke}} \times 100$$

$$\text{Értékvesztések változása \%} = \frac{\text{Pénzeszközök záró értékvesztése}}{\text{Pénzeszközök nyitó értékvesztése}} \times 100$$